

1. Να συμπληρώσετε τις φράσεις με μετοχές παθητικής φωνής ενεστώτα ή παρακειμένου των ρημάτων που δίνονται:

- Ο πατέρας ήρθε από τη δουλειά πολύ ..... (κουράζομαι)
- Φαινόταν ..... (στεναχωριέμαι)
- Κάθισε στην καρέκλα .....(εξουθενώνομαι)
- Δεν έβαλε μπουκιά στο στόμα του. Κι όμως ούτε .....(τρώω), ούτε ..... (πίνω) ήταν.
- Έμεινε ώρα .....(συλλογίζομαι) με το κεφάλι ..... (ακουμπώ) στα ..... (τρέμω) χέρια του.
- Δεν είχε τα ..... (απαιτώ) χρήματα για να αγοράσει το σπίτι που τόσο ονειρευόταν.
- Έπρεπε να βιαστεί, γιατί οι ..... (ενδιαφέρομαι) ήταν πολλοί.
- Το ..... (ενδέχεται) να το χάσει τον τρέλαινε.
- Τα παιδιά των φαναριών συχνά τα συναντούμε στη ..... (συνηθίζω) θέση τους.
- Κατάφερε να απαλλαγεί από τη μαστιγα των ναρκωτικών ..... (παρακινώ) από τους φίλους του.
- Οι κλιματολογικές αλλαγές θα μας αναγκάσουν να ζούμε συνεχώς σε ..... (κλιματίζομαι) χώρους.
- Πολλοί φιλαθλοι διατύπωσαν ακραίες θέσεις για την αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα, ... (επηρεάζω) από τα πρόσφατα επεισόδια.

2. Συνδυάστε τις μετοχές της στήλης Α' με τις λέξεις της στήλης Β', κάνοντας τις απαραίτητες μεταβολές όπως στο παράδειγμα:

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'	
1. προηγούμενος	α. καταστημάτων	→
2. κλιματιζόμενος	β. προγράμματα	→
3. εξουσιοδοτημένος	γ. ενότητας	→ προηγούμενης ενότητας
4. εισαγόμενος	δ. χώροι	→
5. επιδοτούμενος	ε. τιμών	→
6. μειωμένος	στ. πολίτη	→
7. φορολογούμενος	ζ. προϊόντα	→
8. αποξηραμένος	η. άνθος	→

3. Να υπογραμμίσετε τις μετοχές και να δηλώσετε ποιες είναι επιθετικές και ποιες επιρρηματικές:

- Οι καταναλωτές προτιμούν τα εισαγόμενα προϊόντα.
- Έγινα έξαλλος ακούγοντας όλα αυτά.
- Πηγαίνει στη δουλειά του περπατώντας.
- Τα διαφημιζόμενα προϊόντα έχουν μεγάλη ζήτηση.
- Μου διηγήθηκε κλαίγοντας την ιστορία του.
- Τον έπιασε το στομάχι του τρώγοντας τόσο βαριά φαγητά.
- Μη ξέροντας τι να πω και νιώθοντας μεγάλη αμηχανία, προσποιήθηκα ότι δεν κατάλαβα την ερώτηση.
- Δροσιστήκαμε με το τρεχούμενο νερό της βρύσης.
- Έμεινε ακίνητος μη μπορώντας να αντιδράσει.
- Περνούσε τον καιρό του ταξιδεύοντας.

4. Να υπογραμμίσετε τις μετοχές, να τις χαρακτηρίσετε (επιθετικές ή επιρρηματικές) και να δηλώσετε το συντακτικό τους ρόλο:

- Ο ουρανός ήταν συννεφιασμένος.
- Ήρθε μπροστά μου με τα μάτια χαμηλωμένα.
- Ο κρατούμενος ζήτησε να επικοινωνήσει με το δικηγόρο του.
- Ο παγωμένος βοριάς του τρυπούσε τα κόκκαλα.

- Φώναξε τον προστατευόμενό του.
- Η κίνηση ήταν μειωμένη.
- Οι αντιμαχόμενες παρατάξεις ήρθαν στα χέρια.
- Το περιεχόμενο του βιβλίου με ενθουσίασε.
- Απευθυνθείτε στον προϊστάμενο της εταιρείας.
- Διασχίζοντας το δάσος, διαπιστώσαμε το μέγεθος της καταστροφής που προκάλεσε η πυρκαγιά.
- Όλοι ήταν δυσαρεστημένοι από την απόδοση της ομάδας τους.
- Κάθισε σιωπηλός σα βρεγμένη γάτα.
- Αγόρασε ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο.
- Όλοι οι καλεσμένοι έφτασαν εγκαίρως.
- Ήρθε τρέχοντας για να μας φέρει την είδηση.
- Μιλάει κουνώντας τα χέρια του.
- Στη μουσική σχολή που φοιτώ διδάσκουν πεπειραμένοι καθηγητές.
- Με κοίταξε με τα μάτια δακρυσμένα.

5. Να αντικαταστήσετε, όπου είναι δυνατό, τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις με μετοχές, κάνοντας και τις αναγκαίες αλλαγές:

- Δουλεύει και τραγουδάει συγχρόνως. →
- Διαβάζει και βλέπει τηλεόραση. →
- Σήκωσε τα μάτια του και ακούμπησε τα χέρια του στο τραπέζι. →
- Κρύφτηκε γιατί άκουσε τη φωνή του δασκάλου. →
- Συγκινήθηκε όταν είδε την υποδοχή που του είχαν ετοιμάσει. →
- Σηκώθηκε και έτρεξε στην αυλή. →
- Είδαμε τον παππού να κάθεται στην καρέκλα του. →
- Κατέβηκε τα σκαλιά με πολλή προσοχή. →
- Οι μαθητές δέχτηκαν τα λόγια του διευθυντή με διαμαρτυρίες και αντιδράσεις. →
- Βρήκα την πόρτα κλειστή κι έφυγα με γρήγορο βήδισμα. →
- Θύμωσα μαζί του γιατί νόμιζα πως μου έκρυβε την αλήθεια. →

6. Να σχηματίσετε παρασύνθετες λέξεις από τις παρακάτω σύνθετες:

- Χριστούγεννα → χριστουγεννιάτικος
- Ερυθρός Σταυρός →
- ατμόπλοιο →
- τηλεγράφος →
- δημοσιογράφος →
- καλωσορίζω →
- ταχυδρόμος →
- ατμόσφαιρα →
- σιδηρόδρομος →
- νομοθετώ →

7. Αναλύστε τα παρακάτω σύνθετα στα συνθετικά τους και βρείτε σε ποιες περιπτώσεις έχουμε γνήσια (Γ) και σε ποιες καταχρηστική (Κ) σύνθεση:

- καλωσορίζω → καλώς + ορίζω / **Κ**(αταχρηστική)
- ασπρόμαυρος →
- αγριολούλουδο →
- τηλεγραφικός →

- χοροδιδάσκαλος →
- παλαιοημερολογίτης →
- κοινωνιολόγος →
- σπλαγνομαντεία →
- εξωσχολικός →
- χρονογράφημα →
- φιλέλληνας →
- εικονολήπτης →
- κρυφομιλώ →

8. Αναλύστε τα παρακάτω πολυλεκτικά στα συνθετικά τους:

- ωτορινολαρυγγολόγος → ώτα + ρις (ρινός) + λάρυγγας + λόγος
- γαστρεντερολόγος →
- παθολογοανατόμος →
- καπνοχαρτοπωλείο →
- γαλακτοζαχαροπλαστείο →

9. Χαρακτηρίστε τα παρακάτω πολυλεκτικά βάζοντας ένα X στην κατάλληλη στήλη:

Πολυλεκτικό	Πολυσύνθετο	Λεξική Φράση	Παραθετικό Σύνθετο
ζώνη ασφαλείας			
νόμος – πλαίσιο			
βιβλιοχαρτοπωλείο			
κίτρινος τύπος			
πωλήσεις - ρεκόρ			
ημιυπόγειο			
ραδιοηλεκτροτεχνίτης			

10. Αντιστοιχίστε τις δυο στήλες, ώστε να σχηματιστούν λεξικές φράσεις:

A'	B'	ΛΕΞΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
1. σήμα	α. της ζωής	
2. φακοί	β. κατατεθέν	
3. φιλί	γ. αναψυχής	
4. χώροι	δ. ευκαιρίας	
5. τιμή	ε. επαφής	

11. Αντιστοιχίστε τις δυο στήλες, ώστε να προκύψουν γνωστά παραθετικά σύνθετα:

A'	B'	Παραθετικό σύνθετο
1. παιδί	α. φαινόμενο	
2. τιμές	β. θαύμα	
3. αυτοκίνητο	γ. δήμιος	
4. τρόφιμα	δ. κλειδιά	
5. εργοδότης	ε. έκπληξη	
6. άνθρωπος	στ. δηλητήριο	
7. συνάντηση	ζ. βολίδα	
8. λέξεις	η. σταθμός	
9. ταξίδι	θ. αστραπή	

